

p30konkor.com

عنوان آزمون : جامعه شناسی ۱۲ درس ۲

زمان آزمون :

تاریخ برگزاری

نام و نام خانوادگی :

پایه تحصیلی :

نام دبیر :

ردیف	لطفاً پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید	بارم
۱	از فواید مشابه علوم طبیعی و علوم اجتماعی دو مورد بیان کنید.	
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۳	
۲	هریک از رشته‌های علمی «جامعه‌شناسی، روانشناسی، شیمی، اقتصاد» به‌ترتیب، دقیقاً جزو کدام دسته از علوم هستند؟ <div><div>۱ علوم انسانی - علوم اجتماعی - علوم طبیعی - علوم انسانی</div><div>۲ علوم انسانی - علوم اجتماعی - علوم اجتماعی - علوم طبیعی</div><div>۳ علوم اجتماعی - علوم طبیعی - علوم انسانی - علوم طبیعی</div><div>۴ علوم اجتماعی - علوم انسانی - علوم طبیعی - علوم اجتماعی</div></div>	
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۳	
۳	علوم انسانی از کدام فعالیت‌های انسان‌ها بحث <u>نمی‌کند</u> ؟	
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۳	
۴	در نمودار زیر رابطه میان علوم انسانی و علوم اجتماعی چگونه است؟ <pre>graph LR; A((علوم انسانی)) <--> B((کنش‌ها)); C((علوم اجتماعی)) <--> D((کنش‌های اجتماعی)); C --- A; D --- B</pre>	
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲	
۵	تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی در چه صورتی مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرد؟	
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲	
۶	چرا علم پزشکی با آن‌که درباره انسان بحث می‌کند، جزء علوم انسانی <u>نیست</u> ؟	
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲	

۷	پیامد ظرفیت دآوری علوم اجتماعی درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی چیست؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۸	چرا علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۹	عبارت‌های صحیح و غلط را مشخص کنید. الف) اگر دانش عمومی نباشد، زندگی اجتماعی ما مختل می‌شود و جهان اجتماعی فرو می‌ریزد. ب) افرادی که در زندگی اجتماعی با مسائل و مشکلات زیادی مواجه می‌شوند می‌توانند برای آنها راه‌حل‌های صحیح پیدا کنند. پ) روان‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی و جامعه‌شناسی نمونه‌ای علوم اجتماعی است. ت) جامعه‌شناسی خرد به مطالعه ساختارهای اجتماعی می‌پردازد. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۱۰	هر عبارت کدامیک از ویژگی‌های جامعه‌شناسی انتقادی را نشان می‌دهد؟ الف) کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن (.....) ب) انتقاد از وضع موجود، تجویز وضع مطلوب و راه رسیدن به آن (.....) سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۱۱	موضوع مورد مطالعه جامعه‌شناسی خرد چیست؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۲	علت شکل‌گیری رویکردهای مختلف در جامعه‌شناسی چیست؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۱۳	هنر جامعه‌شناسان برای شناخت نظم در کنار بی‌نظمی چه نام دارد؟ ۱ افول معانی ۲ آشنایی‌زدایی ۳ رکود اراده‌ها ۴ خلاقیت‌زدایی سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۰
۱۴	در قرن نوزدهم میلادی، کدام متفکران اجتماعی، مدعی شدند که پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱-دوازدهم
۱۵	در جامعه‌شناسی «پوزیتیویستی» روش حسی و تجربی چه امکانی را برای انسان‌ها فراهم می‌کند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱-دوازدهم
۱۶	به چه علومی «دانش‌های ابزاری» می‌گویند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱-دوازدهم

۱۷	روش‌های مطالعهٔ جامعه در جامعه‌شناسی «پوزیتیویستی» چگونه است؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۱۸	چرا «اگوست کنت» نام فیزیک اجتماعی را برای رشتهٔ جامعه‌شناسی انتخاب کرد؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۱۹	رویکردی که جامعه‌شناسی را در زمرهٔ دانش‌های ابزاری قرار می‌دهد، با چه نامی شناخته می‌شود؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۲۰	سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی را نام ببرید.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۲۱	بنیان‌گذار جامعه‌شناسی کیست؟ و در چه زمانی می‌زیسته است؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۲۲	«جامعه‌شناسی خُرد» و «جامعه‌شناسی کلان» چه اموری را مطالعه می‌کنند؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۲۳	چند پدیده خُرد و کلان در جامعه‌شناسی شهری را نام ببرید.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۲۴	در انتخاب رشتهٔ تحصیلی دانشگاهی، بیشتر خانواده‌ها کدام ملاک را در نظر می‌گیرند؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۲۵	برخی جامعه‌شناسان، جامعه‌شناسی را علم شناخت و بعضی آن را علم شناخت دانسته‌اند.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۲۶	چرا علوم اجتماعی شاخه‌ها و دانش‌های متفاوتی دارد؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۲۷	انواع رشته‌های علوم اجتماعی را نام ببرید.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۲۸	علوم اجتماعی چه اموری را مطالعه می‌کنند؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم

۲۹	علوم اجتماعی چه ظرفیتهایی برای داوری درباره علوم طبیعی دارند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۳۰	علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره چه اموری را دارند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۳۱	دانشمندان علوم اجتماعی با کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی، چه کمکی به انسان‌ها می‌کنند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۳۲	پیش‌بینی در علوم اجتماعی، چه امکانی به انسان‌ها می‌دهند؟ و چه تفاوتی با پیش‌بینی در علوم طبیعی دارد؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۳۳	مطالعه علمی اجتماعاتی مانند کلاس، محله، خانواده، روستا، شهر و کشور، به شکل‌گیری چه دانشی منجر شد؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۳۴	علوم طبیعی چه کارکرد و فوایدی دارد؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۳۵	علوم اجتماعی چه نقشی در فهم متقابل انسان‌ها دارند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۳۶	«رها کردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش انسان‌ها پدید می‌آید» از فواید کدام علوم است؟ <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div> <p>۱ علوم انتقادی</p> <p>۲ علوم اخلاقی</p> <p>۳ علوم طبیعی</p> <p>۴ علوم انسانی و علوم اجتماعی</p> </div> </div> سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۳۷	«شناخت فضیلت، عدالت، سعادت و راه صحیح زندگی و داوری درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها» از فواید کدام علوم است؟ <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div> <p>۱ علوم فلسفی</p> <p>۲ علوم انسانی و اجتماعی</p> <p>۳ علوم اخلاقی</p> <p>۴ علوم تفهیمی</p> </div> </div> سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۳۸	موضوع فلسفه است. <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div> <p>۱ کنش‌های فلسفی انسانی</p> <p>۲ قانون علیت</p> <p>۳ اصل وجود</p> <p>۴ کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن</p> </div> </div> سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم

۳۹	<p>در ارتباط با علوم اجتماعی و علوم انسانی، کدام گزینه <u>نادرست</u> است؟</p> <p>۱ علوم انسانی، کنش‌های انسانی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند ولی علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند.</p> <p>۲ علوم انسانی خود بخشی از علوم اجتماعی محسوب می‌شوند.</p> <p>۳ موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است.</p> <p>۴ روان‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی و جامعه‌شناسی نمونه‌ای از علوم اجتماعی‌اند.</p> <p>سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم</p>
۴۰	<p>رویکرد تجویزی و انتقادی، چه برخوردی با تبعیض نژادی در جامعه دارد؟</p> <p>سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم</p>
۴۱	<p>در جامعه‌شناسی تفهمی - تفسیری تأکید بر تفسیر به چه معنایی است؟ و چه روشی به رسمیت شناخته می‌شود؟</p> <p>سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم</p>
۴۲	<p>جامعه‌شناسی تجویزی و انتقادی به چه عواملی در پدیده‌های اجتماعی نظر دارد؟</p> <p>سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم</p>
۴۳	<p>چه عاملی راه را برای ورود روش‌های تفهمی - تفسیری به علوم اجتماعی می‌گشاید؟</p> <p>سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم</p>
۴۴	<p>در جامعه‌شناسی تفهمی مارکس وبر، تفاوت علوم اجتماعی و علوم طبیعی صرفاً در آن‌ها پذیرفته می‌شود.</p> <p>سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم</p>
۴۵	<p>در «تبیین تفهمی» هدف تفهم چیست؟ و کشف معانی در چه صورتی ارزش علمی دارد؟</p> <p>سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم</p>
۴۶	<p>در دروهٔ حاکمیت رویکرد پوزیتیویستی، صرفاً تبیین‌های به رسمیت شناخته می‌شود.</p> <p>سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم</p>
۴۷	<p>در «جامعه‌شناسی تبیینی» بیان کدام عامل در پدیده‌ها مطرح می‌شود؟</p> <p>سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم</p>
۴۸	<p>موضوع، روش و هدف «جامعه‌شناسی تفهمی - تفسیری» چیست؟</p> <p>سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم</p>

۴۹	چرا جامعه‌شناسی انتقادی، دو رویکرد قبلی جامعه‌شناسی را محافظه‌کار می‌داند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۵۰	«جامعه‌شناسی انتقادی» از چه روش‌هایی استفاده می‌کند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۵۱	در قرن بیستم، نوع جدیدی از جامعه‌شناسی به نام پدید آمد. سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۵۲	از نظر ماکس وبر، «جامعه‌شناس تفهمی» درباره‌ی چه اموری می‌تواند داوری علمی کند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم
۵۳	«جامعه‌شناسی تفهمی» توسط کدام جامعه‌شناس، بنیان گذاشته شد و به چه معناست؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-دوازدهم

- ۱) فواید علوم طبیعی: ۱- شناخت طبیعت و قوانین آن ۲- پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیش‌گیری و تسلط بر طبیعت ۳- رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت (ذکر دو مورد کافی است).
- فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی: ۱- شناخت معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن ۲- شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های آن تأثیر دارد یا پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها برای پیشگیری ۳- رهاسازی / آزادسازی انسان‌ها از ظلم و اسارت (ذکر دو مورد کافی است).
- ۲) گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
- ۳) فعالیت‌های غیرارادی
- ۴) موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند ولی برخی علوم انسانی در زمره علوم اجتماعی نیستند. (ص ۱۱)
- ۵) در صورتی‌که به نابرابری‌های اجتماعی منجر شوند. (ص ۷۳)
- ۶) زیرا فعالیت‌های غیرارادی، کنش نیستند. (ص ۱۱)
- ۷) فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌کنند. (ص ۱۳)
- ۸) علوم اجتماعی درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند. (ص ۱۳)
- ۹) الف) صحیح (ص ۳) ب) غلط (ص ۶) پ) صحیح (ص ۱۱) ت) غلط (ص ۱۶)
- ۱۰) الف) موضوع جامعه‌شناسی انتقادی (ص ۷۹) ب) هدف جامعه‌شناسی انتقادی (ص ۷۹)
- ۱۱) جامعه‌شناسی خرد کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند. (ص ۱۶)
- ۱۲) دوری و نزدیکی به علوم طبیعی (ص ۱۶)
- ۱۳) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (ص ۲۱)
- ۱۴) ویلهلم دیلتای - ماکس وبر
- ۱۵) در روش حسی و تجربی، همان‌طور که علوم طبیعی با شناخت نظم موجود در طبیعت، امکان پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل طبیعت را برای انسان‌ها فراهم می‌کند، جامعه‌شناسی نیز با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد.
- ۱۶) علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها، ابزار تسلط انسان بر طبیعت و رهاسازی او از محدودیت‌های طبیعی‌اند. از این رو به آن‌ها دانش‌های ابزاری نیز می‌گویند.

در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی دانسته می‌شوند و جامعه همانند طبیعت در نظر گرفته می‌شود. بنابراین روش مطالعه آن‌ها نیز یکسان دانسته می‌شود، یعنی روش حسی و تجربی است.

جامعه‌شناسی در آغاز شکل‌گیری خود در قرن نوزدهم میلادی سعی کرد به علوم طبیعی به ویژه علم فیزیک نزدیک شود. به همین دلیل اگوست کنت، بنیان‌گذار جامعه‌شناسی ابتدا نام فیزیک اجتماعی را برای این رشته برگزید.

جامعه‌شناسی پوزیتیویستی.

پوزیتیویستی، تفهمی - تفسیری، انتقادی.

اگوست کنت جامعه‌شناس فرانسوی (۱۸۵۷ - ۱۷۹۸ میلادی).

جامعه‌شناسی خُرد، کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خُرد را بررسی و مطالعه می‌کند. جامعه‌شناسی کلان، ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی و مطالعه می‌کند.

روابط همسایگی، ریخت‌شناسی شهری، ترافیک، آلودگی، مهاجرت.

بسیاری از خانواده‌ها بیشتر ملاک آینده شغلی را در نظر می‌گیرند و با این ملاک به ارزیابی رشته‌ها می‌پردازند، یعنی هر رشته‌ای را که فرصت‌های شغلی بیشتر و بهتری داشته باشند، ترجیح می‌دهند.

کنش اجتماعی - ساختار اجتماعی

کنش‌های اجتماعی ابعاد و انواع مختلفی دارند. برای بررسی و مطالعه این انواع و ابعاد، دانش‌های مختلفی به وجود آمده است. زندگی اجتماعی انسان به دلیل اینکه ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی و فرهنگی دارد، شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید آورده است.

اقتصاد، حقوق، سیاست، تاریخ، باستان‌شناسی، ارتباطات، مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی، جمعیت‌شناسی، زبان‌شناسی، مدیریت، روان‌شناسی اجتماعی، جغرافیای انسانی.

علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن، یعنی پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.

علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را هم دارند. علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.

علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند. علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

آن‌ها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند. ما با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات، هم از فرصت‌های آن‌ها برخوردار می‌شویم و هم از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان می‌مانیم.

۳۲

علوم اجتماعی با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند. البته به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی و تنوع آن‌ها، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

۳۳

علوم اجتماعی

۳۴

علوم طبیعی، جهان طبیعی و پدیده‌های آن را مطالعه می‌کند. این علوم با شناخت طبیعت و قوانین آن، به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن‌ها را می‌دهند و به او در استفاده از طبیعت کمک می‌کنند. علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و وسیله غلبه او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.

۳۵

علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یک‌دیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.

۳۶

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۳۷

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۳۸

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۳۹

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۴۰

صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی در جامعه نمی‌پردازد، بلکه آن را تقبیح یا رواج عدالت اجتماعی را تحسین می‌کند.

۴۱

تأکید بر تفسیر به معنای دست شستن از دانش مشترک و جهان‌شمول و بسنده کردن به دانش‌های فرهنگی و تاریخی خاص است. تفهم و تفسیر به عنوان روش ویژه علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.

۴۲

به بایدها و نبایدهای پدیده اجتماعی مورد مطالعه نظر دارد. به توصیف، تبیین و تفهم بسنده نمی‌شود، بلکه پژوهشگر به داوری ارزشی پدیده مورد مطالعه می‌پردازد و آن را با ملاک ارزشی (خوب و بد) و هنجاری (باید و نباید) داوری می‌کند.

۴۳

هدف علوم اجتماعی دقیقاً فهم کنش‌ها و پدیده‌های اجتماعی است. تکیه بر فهم کنش آدمی و تفهمی بودن علوم اجتماعی راه را برای ورود روش‌های تفهمی - تفسیری که خود را جایگزین تبیین می‌دانند به علوم اجتماعی می‌گشاید.

۴۴

موضوع

۴۵

هدف تفهم، فهمیدن معنا و محتوای کنش‌ها و نظم‌های اجتماعی است. ولی در دوره حاکمیت رویکرد پوزیتیویستی روش تفهمی تنها در خدمت و حاشیه تبیین تجربی به کار گرفته می‌شود. کشف معانی تنها در صورتی که در قالب تبیین‌های تجربی بیان گردد، ارزش علمی دارد.

۴۶

تجربی

بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد زوال آن است. پدیده‌هایی که قبلاً مستقل از هم شناخته می‌شدند، در ارتباط با یکدیگر قرار داده می‌شوند و میان پدیده‌هایی که بیشتر در ارتباط با هم دیده می‌شده‌اند، روابط جدیدی طرح می‌شود در تبیین علاوه بر چرایی به چگونگی هم اشاره می‌شود.

موضوع: پدیده‌های اجتماعی

روش: روش تفهیمی

هدف: فهم معنای پدیده‌ها

جامعه‌شناسی انتقادی، دو جامعه‌شناسی پوزیتیویستی و تفهیمی را محافظه‌کار می‌داند. زیرا این رویکردها نمی‌توانند دربارهٔ ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی داوری کنند و به شرایط موجود تن می‌دهند.

جامعه‌شناسان انتقادی علاوه بر روش‌های تجربی و تفهیمی، روش‌های دیگری را نیز به رسمیت می‌شناسند. همین روش‌ها به آن‌ها امکان می‌دهد که دربارهٔ ارزش‌ها و هنجارها داوری کنند و برای عبور از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب، راه‌حلهایی ارائه کنند.

جامعه‌شناسی انتقادی

از نظر وبر، جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند، اما نمی‌تواند دربارهٔ این آرمان‌ها و ارزش‌ها داوری علمی کند، چون روش تجربی توان و ظرفیت داوری علمی ندارد.

ماکس وبر، معتقد بود کنش‌های اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن را فهمید. این رویکرد در جامعه‌شناسی به جامعه‌شناسی تفهیمی مشهور شد.

۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴

